bodø KOMMUNE
Samfunnskontoret

Særutskrift

Dato	Løpenr	Arkivsaksnr	Arkiv
12.01.2015	2236/2015	2015/250	

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
15/7	Formannskapet	28.01.2015

Innspill til regjeringens arbeid med ny stortingsmelding om energipolitikk

Forslag til vedtak

Bodø kommune vedtar vedlagte innspill til regjeringens arbeid med ny stortingsmelding om energipolitikk

Rolf Kåre Jensen
Rådmann

Grete Kristoffersen
Utviklingssjef

Saksbehandler: Asgeir Jordbru

Trykte vedlegg:

Ingen

Formannskapets behandling i møte den 28.01.2015:

Forslag

Fra Svein Olsen, Rødt:

Alternativt forslag til 3. avsnitt under «Kommunens rolle» etter 1. setning:
Dagens nettselskaper må derfor settes i stand til å gjennomføre nødvendig og miljøvennlig vedlikehold, opprusting og utbygging av linjenettet. Dette er grunnleggende infrastruktur i dagens samfunn som må finansieres av fellesskapet (Staten).

Votering

Forslag fra Rødt fikk 4 stemmer (1R, 1SV, 1SP, 1V) og falt.
Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Bodø kommune vedtar vedlagte innspill til regjeringens arbeid med ny stortingsmelding om energipolitikk

Sammendrag

Regjeringen har igangsatt arbeidet med å utarbeide en stortingsmelding om en helhetlig energipolitikk. I meldingen skal energiforsyning, klimautfordringer og næringsutvikling sees i sammenheng.

Bodø kommune ønsker å gi innspill basert på kommunens rolle som eier av energinett, medeier i kraftselskaper, planmyndighet, næringsutvikler og beredskapsaktør. Innspillet er forankret i kommuneplanens samfunnsdel og nylig vedtatte kommunedelplan klima og energi.

Saksopplysninger

Regjeringen har igangsatt arbeidet med å utarbeide en stortingsmelding om en helhetlig energipolitikk. I meldingen skal energiforsyning, klimautfordringer og næringsutvikling sees i sammenheng.

Olje- og energidepartementet har bedt alle interessenter om å komme med innspill til dette arbeidet. Kommunen som eier av energinett, medeier i kraftselskaper, planmyndighet, næringsutvikler og beredskapsaktør er en viktig aktør innenfor energisystemet. Det er derfor viktig at kommunen tilkjennegir sine synspunkter i en tidlig fase av dette arbeidet.

Vurderinger

Nordland fylkeskommune gjennomførte 19.11.2014 et innspillsseminar og har på bakgrunn av dette seminaret utarbeidet et eget innspill. En del poenger som Bodø la frem på dette seminaret er tatt med i fylkeskommunens innspill, men for å sikre at Bodø kommune sine meninger kommer frem så er det ønskelig å utarbeide et eget innspill.

I forslaget til innspill legges det vekt på kommunens rolle som netteier, planmyndighet og beredskapsaktør. Videre er det med bakgrunn i kommunens nylig vedtatte kommunedelplan for klima og energi fremhevet noen punkter som er viktige for Bodø kommune. Detter er utvikling av intermodale knutepunkter, satsning på smart teknologi, kortreis kraft og fornybar energi.

Med bakgrunn i hovedmål tre i kommuneplanens samfunnsdel: Bodø – Norges sikkerhets- og beredskapshovedstad ønsker Bodø kommune å fremheve mulighetene for en kunnskapsbasert utvikling av beredskapen i Norge innenfor alle sektorer, energisektoren inkludert.

Konklusjon og anbefaling

For en kommune på Bodø sin størrelse er det viktig å komme med innspill til sentrale myndigheters arbeid. Spesielt innenfor fagfelter som kan knyttes opp mot Bodø kommunes arbeid med satsningsområdet sikkerhet og beredskap ønsker Rådmannen at Bodø kommune skal være offensiv ovenfor sentral myndigheter.

Rådmannen anbefaler derfor at vedlagte innspill blir vedtatt og oversendt Olje- og energidepartementet.

Rett utskrift: Berit Skaug

Innspill til regjeringens arbeid med stortingsmelding om energipolitikk

Regjeringen ønsker å legge frem en ny stortingsmelding om Norsk energipolitikk. I den forbindelse ønsker Bodø kommune å komme med innspill basert på den samfunnsutviklingen vi har observert de siste år, og de politiske vedtak Bodø kommune har gjort for ønsket fremtidig utvikling i Bodø, Nordland og Norge.

Kommunens rolle

Kommunene er viktige aktører i norsk energipolitikk gjennom eierskap til nettselskaper og kraftprodusenter, planmyndighet og beredskapsaktør. Gjennom lovgivningen er kommunene gitt ansvar innenfor energisystemet på flere områder.

Netteier:

Nettselskapene er i stor grad eid av norske kommuner. Det betyr at kommunene gjennom sitt eierskap har ansvaret for utbygging, vedlikehold og drift av lokal- og regionalnettet. Sikker og stabil strømforsyning blir stadig viktigere for opprettholdelse av viktige samfunnsfunksjoner og enkeltmenneskenes daglige liv. Kommunene spiller i så måte en stadig viktigere rolle i opprettholdelse av det moderne samfunnet.

Med dagens og fremtidens klimaendringer vil nettinfrastrukturen bli utsatt for større og mer komplekse utfordringer. Det er derfor etter Bodø kommunes syn viktig å bygge mer robuste nettløsninger og mer robuste nettselskaper. Energimeldingen bør derfor inneholde føringer for fremtidig organisering av større og mer robuste nettselskaper som kan håndtere fremtidens utfordringer.

Planmyndighet:

Kommunene er gjennom plan- og bygningsloven med tilhørende statlige planretningslinjer gitt ansvar for å arbeide for reduksjon i klimagassutslipp, sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging. Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging skal redusere energibehovet, både forbruket av strøm, men også reduksjon i drivstofforbruk.

Bodø kommune har gjennom mange år hatt fokus på at byutvikling skal skje innenfor et avgrenset område. Dette har gjort at Bodø i dag er en av Norges tettest befolkede byer. Bodø kommune har gjennom kommuneplanens samfunnsdel satt et hovedmål på å vokse fra dagens 50 000 innbyggere til 70 000 innbyggere i 2030. Tilnærmet all vekst skal skje innenfor dagens avgrensede byutviklingsområde. Dette er en bærekraftig, energivennlig og klimavennlig politikk som offentlige myndigheter i stadig større grad bør premiere gjennom økt satsning på utbygging av infrastruktur.

Beredskapsaktør:

Kommunene er gjennom Sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt ansvarlige for krisehåndtering og beredskapsplanlegging i kommunene. Kommunene skal gjennom utarbeidelse av helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyser ha oversikt over risikobildet i egen kommune. Dette risikobildet danner grunnlaget for beredskapsplanleggingen i den enkelte kommune.

Bodø kommune har gjennom sin ROS-analyse kategorisert bortfall av strøm over en lengre periode som en sannsynlig hendelse med meget alvorlig konsekvens. Fylkesmannen i Nordland har gjennom sin Fylkes-ROS karakterisert bortfall av strøm som den mest kritiske uønskede hendelse i Nordland. Langvarig strømrasjonering er også et scenario i Nasjonalt risikobilde 2014 med middels sannsynlighet og store konsekvenser. Bodø kommune mener at sikker strømforsyning bør få en tydelig plass i den nye meldingen.

Kommunens rolle som netteier, planmyndighet og beredskapsaktør henger tett sammen og det er etter Bodø kommunens syn viktig at disse funksjonene sees i sammenheng i arbeidet med ny stortingsmelding om energipolitikk.

Klima og energi

Bodø kommune vedtok i desember 2014 revidert kommunedelplan for klima og energi. Bodø kommune vil trekke frem følgende punkter fra denne planen som også er viktige for regjeringens arbeid med energimeldingen.

Intermodale knutepunkter

Reduksjon i energibruk og omlegging til miljøvennlig energibruk er sterkt knyttet opp mot samferdselssektoren. For å redusere energibruken i transportsektoren er utbygging av den nasjonale infrastrukturen rundt transportbransjen svært viktig. Utvikling av intermodale knutepunkter for gods- og passasjertrafikk der vei, tog, nasjonale havner og nasjonale flyplasser møtes vil gi bedre flyt i logistikk på nasjonal nivå. Her har staten et stort ansvar som eier av riksveier, jernbane og flyplasser for å få samferdselssektorene til å samarbeide bedre. Et utstrakt samarbeid med kommunene som eiere av nasjonale havner og Kystverket som eier av infrastruktur til sjøs er også viktig.

Bodø kommune vil derfor foreslå en økt nasjonal satsning på utbygging av intermodale knutepunkter og godsterminaler for økt flyt i nasjonal logistikk. Regjeringen må legge til rette for at mer gods kan gå på bane og kjøl. I tillegg til å være sentralt plassert i veinettet har Bodø i dag en av seks nasjonale lufthavner, en av syv utpekte nasjonale havner og er endestasjon på Nordlandsbanen. Bodø kommune mener at regjeringen bør utvikle en nasjonal strategi for logistikk mellom de byene i Norge der de fire store transportbærerne møtes og som har fått nasjonal status på havn og flyplass (Oslo, Stavanger, Bergen, Trondheim og Bodø).

Smart teknologi i vekstområder

Økt satsning på bruk av smart teknologi innenfor energisektoren og transportsektoren vil være med på å redusere energibruken. Bodø kommune ønsker å være tidlig ute for å legge til rette for fremtidens teknologiske løsninger. Gjennom å være en by i sterk vekst gjøres det store investeringer i bolig, næring og transportsektorene. Å legge til rette for fremtidens teknologiske utvikling i nært samarbeid med forskningsmiljøer og statlige myndigheter blir derfor viktig i fremtiden. Bodø kommune vil derfor oppfordre regjeringen til å satse sterkt på smart teknologi og intelligente transportsystemer (ITS)

Kortreist kraft

For å redusere behovet for investeringer og redusere energitap i nettet bør det legges til rette for industriutvikling i områder der kraftoverskuddet er stort. Foredling av kraft og andre former for energi nær der den produseres er fornuftig ut fra klimahensyn, verdiskapningshensyn og gir mindre behov for utbygging av kraftnett.

Nord-Norge er rikt på naturresurser som kraft, mineraler, olje, gass, fiskeri og havbruk. I dag skjer eksporten i stor grad som råvareeksport. Ved å koble sammen de store kraftressursene med foredling av råvarene nært produksjonsstedet vil gi økte eksportinntekter, økte ringvirkninger for lokalt næringsutvikling, redusere energibruken fra transportnæringen globalt og vil være et gode for hele nasjonen.

Et annet eksempel på fornuftig bruk av energi er etablering av datasentre i regioner med kraftoverskudd. Eksport av strøm gir tap av energi, det gjør ikke eksport av data. Det vil derfor være langt bedre energiutnyttelse å etablere denne type virksomhet i områder der energien produseres.

Bodø kommune mener regjeringen bør se på hvilke virkemidler de har for i større grad å kunne utnytte kraft lokalt for råvareforedling og næringsutvikling.

Fornybar energi

Klimaendringene vil skape store globale utfordringer. For å løse disse er det nødvendig å gjennomføre et grønt skifte fra fossile energikilder til fornybare energikilder. Utbygging av vannkraftverk, småkraftverk og vindkraftverk er med på å gjennomføre dette skiftet, men er ikke uten konflikter. Kombinasjonen økt temperatur med lengre vekstsesong og mindre beiting har medført en kraftig økning i tilvekst av skog.

Bodø kommune mener at skogressursene må utnyttes langt bedre enn de gjøres i dag. Bruk av skogsflis til oppvarming gjennom fjernvarmeanlegg, eller som lokale gårdsvarmeanlegg må få rammevilkår som gjør de konkurransedyktig med annen fornybar energi.

Bodø – Norges sikkerhets- og beredskapshovedstad

Bodø har en betydelig kompetanseklynge innenfor sikkerhet og beredskap. Bodø er vertskap for Forsvarets operative hovedkvarter (FOH), Bodø hovedflystasjon og redningshelikoptrene ved 330-skvadronen. Stortinget har vedtatt at det skal etableres et nasjonalt Luftoperasjons- og programmeringssenter på Reitan. I tillegg skal Generalinspektøren for Luftforsvaret med stab (GIL), Luftoperativt inspektorat (LOI) og Luftforsvarets utdanningsinspektorat (LUI) flyttes til Reitan.

Bodø er også vertskap for store beredskapsaktører som Luftfartstilsynet, Hovedredningssentralen Nord-Norge (inkl. Norwegian Mission Control Centre (NMCC)), Avinor Kontrollsentral (ATCC), og ledelsen i Helse Nord. Som administrasjonssentrum i Nordland har Bodø også en rekke regionale og statlige funksjoner (Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, Salten politidistrikt og det interkommunale Salten Brann, for å nevne noen).

Nordlandsnett som har hovedsete i Bodø har distriktssjef (KDS) for hele Nordland i kraftforsyningens beredskapsorganisasjon

Universitetet i Nordland (UIN) og Nordområdesentret har startet opp flere forskningsprogrammer innenfor sikkerhet og beredskap og startet høsten 2013 opp mastergradsstudier innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.

Som nevnt tidligere er bortfall av strøm en av de mest kritiske situasjonene som kan oppstå i et moderne samfunn. Vi tar i bruk ny teknologi på stadig nye områder og dette krever bruk av energi. Med de klimaendringer som er forventet vil strømnettet bli påvirket i stadig større grad av ekstremværhendelser. Klimatilpasning av energiinfrastruktur er derfor svært viktig i et langsiktig løp.

Ekstremværhendelser de siste årene med sterk vind og stormflo har satt strømforsyningen på store prøver. Langvarig bortfall av strøm har store samfunnsmessige konsekvenser og er et felt som må prioriteres i en stortingsmelding. Bodø med sine operative miljøer og kunnskapsmiljøer har lang erfaring i håndtering av denne type hendelser. En sterkere sektoriell samordning mellom ulike aktører er viktig i både beredskapsplanlegging og krisehåndtering. Bodø kommune mener at nasjonen Norge har mye å gå på for å oppnå effektiv samordning og anmoder regjeringen til i sterkere grad å knytte forskningsmiljøene, tilsynsmyndighetene og operative miljøer sterkere sammen.

Bodø kommune har gjennom kommuneplanens samfunnsdel vedtatt Bodø – Norges sikkerhets- og beredskapshovedstad som et hovedsatsningsområde. For å følge opp dette satsningsområdet har Bodø kommune i samarbeid med beredskapsaktørene i Bodø etablert et treårig prosjekt med egen prosjektleder som skal jobbe for utvikling og økt samhandling mellom nasjonale beredskapsaktører.

Med den kunnskap som finnes i Bodø i dag om disse utfordringene anmoder Bodø kommune om at regjeringen tenker nytt og ser på muligheten for å samle et kunnskapsmiljø fra ulike aktører som DSB, NVE og forskningsmiljøene i Bodø som kan jobbe tett sammen med operative miljøer til det beste for energiberedskapen i Norge.